2023/2820

18.12.2023

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/2820 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 15ης Δεκεμβρίου 2023

σχετικά με τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης έκτακτης ανάγκης για τους γεωργικούς τομείς που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα και τη Σλοβενία

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 221 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2023/1465 της Επιτροπής ([2]) παρείχε χρηματοδοτική στήριξη έκτακτης ανάγκης σε διάφορα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας και της Σλοβενίας, για τους γεωργικούς τομείς που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα τα οποία έχουν αντίκτυπο στην οικονομική βιωσιμότητα των παραγωγών γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων δυσμενών μετεωρολογικών φαινομένων. Μετά την έναρξη ισχύος του εν λόγω εκτελεστικού κανονισμού, σημειώθηκαν πρόσφατα στην Ελλάδα και τη Σλοβενία νέες έκτακτες φυσικές καταστροφές οι οποίες είχαν αντίκτυπο στην οικονομική βιωσιμότητα των παραγωγών γεωργικών προϊόντων.

(2) Τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο του 2023, ορισμένες περιοχές της Ελλάδας επλήγησαν από δασικές πυρκαγιές πρωτοφανούς μεγέθους και, στη συνέχεια, από πλημμύρες οι οποίες είχαν σοβαρές συνέπειες για τις γεωργικές εκτάσεις των πληγεισών περιοχών.

(3) Από τις 3 έως τις 4 Αυγούστου 2023, σημειώθηκαν στη Σλοβενία πρωτοφανείς βροχοπτώσεις, καταρρακτώδεις βροχές και καταιγίδες που οδήγησαν σε κατολισθήσεις και πλημμύρες οι οποίες επηρέασαν αρνητικά σημαντικό μέρος της γεωργικής έκτασης του εν λόγω κράτους μέλους.

(4) Παρόλο που υπάρχουν ενδείξεις ότι τέτοιου είδους συμβάντα εντάσσονται σε ένα γενικό πλαίσιο αυξανόμενων κινδύνων για τη γεωργία ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής, η ένταση των συμβάντων στην Ελλάδα και τη Σλοβενία ήταν πρωτοφανής.

(5) Οι σημαντικές ζημίες που υπέστησαν οι παραγωγοί γεωργικών προϊόντων από τα συμβάντα αυτά και η επακόλουθη απώλεια εισοδήματος για τους πληγέντες γεωργούς στην Ελλάδα και τη Σλοβενία θέτουν σε κίνδυνο την οικονομική βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

(6) Σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2023/1465, η Ελλάδα και η Σλοβενία έλαβαν ενίσχυση για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που προκάλεσαν ορισμένα ειδικά προβλήματα στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων. Ωστόσο, η ενίσχυση αυτή δεν είναι επαρκής λαμβανομένων υπόψη του μεγέθους και της σοβαρότητας των ζημιών που υπέστησαν οι παραγωγοί από τα έκτακτα μετεωρολογικά φαινόμενα που σημειώθηκαν το καλοκαίρι του 2023. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεσπιστεί νέο έκτακτο μέτρο ικανό να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ειδικών προβλημάτων μετά τα εν λόγω συμβάντα.

([1]) ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

([2]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2023/1465 της Επιτροπής, της 14ης Ιουλίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης έκτακτης ανάγκης για τους γεωργικούς τομείς που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα τα οποία έχουν αντίκτυπο στην οικονομική βιωσιμότητα των παραγωγών γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 180 της 17.7.2023, σ. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1465/oj).

(7) Οι δυσκολίες που αναφέρθηκαν αποτελούν ειδικό πρόβλημα κατά την έννοια του άρθρου 221 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, το οποίο δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί εύκολα με μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τα άρθρα 219 ή 220 του εν λόγω κανονισμού. Η κατάσταση δεν συνδέεται ειδικά με αναγνωρισμένη μοναδική διαταραχή της αγοράς ή με συγκεκριμένη απειλή, ούτε με μέτρα για την καταπολέμηση της εξάπλωσης ζωονόσων ή του κλονισμού της εμπιστοσύνης των καταναλωτών λόγω κινδύνων για τη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων ή των φυτών.

(8) Τα ποσά που διατίθενται στην Ελλάδα και τη Σλοβενία θα πρέπει να καθοριστούν λαμβανομένου ιδίως υπόψη του αντίστοιχου βάρους καθενός από τα δύο αυτά κράτη μέλη στον γεωργικό τομέα της Ένωσης, με βάση τα καθαρά ανώτατα όρια για τις άμεσες ενισχύσεις που ορίζονται στο παράρτημα V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]), καθώς και τον αντίκτυπο των πρόσφατων συμβάντων στα εν λόγω κράτη μέλη.

(9) Η Ελλάδα και η Σλοβενία θα πρέπει να διανείμουν την ενίσχυση μέσω των πλέον αποτελεσματικών διαύλων βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων που λαμβάνουν υπόψη την έκταση των δυσκολιών και των οικονομικών ζημιών που αντιμετωπίζουν οι πληγέντες γεωργοί. Θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι γεωργοί θα είναι οι τελικοί δικαιούχοι της ενίσχυσης και να αποφύγουν στρεβλώσεις της αγοράς ή του ανταγωνισμού.

(10) Δεδομένου ότι τα ποσά που θα διατεθούν στην Ελλάδα και τη Σλοβενία θα αντιμετωπίζουν μόνο εν μέρει τις οικονομικές δυσκολίες των γεωργών, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να χορηγήσουν πρόσθετη εθνική στήριξη στους παραγωγούς, υπό τους όρους και εντός των προθεσμιών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

(11) Προκειμένου να παρασχεθεί στην Ελλάδα και τη Σλοβενία η ευελιξία να διανείμουν την ενίσχυση όπως απαιτούν οι συνθήκες με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωποι οι πληγέντες γεωργοί, θα πρέπει να παρέχεται δυνατότητα σώρευσης της ενίσχυσης με άλλη στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, χωρίς υπεραντιστάθμιση των γεωργών.

(12) Προκειμένου να αποφευχθεί η υπεραντιστάθμιση, η Ελλάδα και η Σλοβενία θα πρέπει να λάβουν υπόψη τη στήριξη που χορηγείται στο πλαίσιο άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέσων στήριξης ή ιδιωτικών καθεστώτων ώστε να αντιμετωπιστεί η προκληθείσα οικονομική ζημία.

(13) Για δημοσιονομικούς λόγους, η Ένωση θα πρέπει να χρηματοδοτεί τις δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται η Ελλάδα και η Σλοβενία στο πλαίσιο του εν λόγω έκτακτου μέτρου μόνον εφόσον οι δαπάνες αυτές έχουν πραγματοποιηθεί εντός συγκεκριμένης προθεσμίας επιλεξιμότητας. Η στήριξη για το εν λόγω έκτακτο μέτρο θα πρέπει συνεπώς να καταβληθεί έως τις 31 Μαΐου 2024.

(14) Η Ελλάδα και η Σλοβενία θα πρέπει να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να ελέγξει την αποδοτικότητα του μέτρου που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό.

(15) Για να εξασφαλιστεί ότι οι γεωργοί θα λάβουν ενίσχυση το ταχύτερο δυνατόν, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στην Ελλάδα και τη Σλοβενία να εφαρμόσουν τον παρόντα κανονισμό χωρίς καθυστέρηση. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

(16) Το μέτρο που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνο με τη γνώμη της επιτροπής για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Διατίθεται ενωσιακή ενίσχυση συνολικού ύψους 43 082 500 EUR στην Ελλάδα και ενωσιακή ενίσχυση συνολικού ύψους 8 585 500 EUR στη Σλοβενία για την παροχή έκτακτης στήριξης στους γεωργούς υπό τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

2. Η Ελλάδα και η Σλοβενία χρησιμοποιούν τα ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 για μέτρα που αποσκοπούν στην αποζημίωση των πλέον πληγέντων γεωργών για την οικονομική ζημία που έχει αντίκτυπο στη βιωσιμότητά τους.

3. Τα μέτρα λαμβάνονται βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων τα οποία λαμβάνουν υπόψη την οικονομική ζημία που υφίστανται οι πληγέντες γεωργοί και διασφαλίζουν ότι οι προκύπτουσες ενισχύσεις δεν προκαλούν στρέβλωση της αγοράς ή του ανταγωνισμού.

4. Η Ελλάδα και η Σλοβενία διασφαλίζουν ότι, όταν οι γεωργοί δεν είναι οι άμεσοι δικαιούχοι των πληρωμών της Ένωσης, το οικονομικό όφελος της ενωσιακής ενίσχυσης μετακυλίεται σε αυτούς εξολοκλήρου.

5. Οι δαπάνες της Ελλάδας και της Σλοβενίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σε σχέση με τις πληρωμές για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 είναι επιλέξιμες για ενωσιακή ενίσχυση μόνον αν οι εν λόγω πληρωμές πραγματοποιηθούν έως τις 31 Μαΐου 2024.

6. Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι δυνατόν να σωρευτούν με άλλη στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

7. Η Ελλάδα και η Σλοβενία μπορούν να χορηγούν πρόσθετη εθνική στήριξη για τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει της παραγράφου 2, με ανώτατο όριο το 200 % του αντίστοιχου ποσού που καθορίζεται στην παράγραφο 1, βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων, υπό τον όρο ότι οι προκύπτουσες πληρωμές δεν προκαλούν καμία στρέβλωση της αγοράς ή του ανταγωνισμού, ή υπεραντιστάθμιση.

8. Προκειμένου να αποφευχθεί η υπεραντιστάθμιση κατά τη χορήγηση στήριξης δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η Ελλάδα και η Σλοβενία λαμβάνουν υπόψη τη στήριξη που χορηγείται στο πλαίσιο άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέσων στήριξης ή ιδιωτικών καθεστώτων ώστε να αντιμετωπιστεί η προκληθείσα οικονομική ζημία.

Άρθρο 2

1. Χωρίς καθυστέρηση και το αργότερο έως τις 29 Φεβρουαρίου 2024, η Ελλάδα και η Σλοβενία κοινοποιούν στην Επιτροπή τα ακόλουθα, σε σχέση με τα μέτρα που υλοποιούνται βάσει του άρθρου 1:

α) περιγραφή των μέτρων που πρόκειται να λάβουν·

β) τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για τον προσδιορισμό των μεθόδων χορήγησης της ενίσχυσης και το σκεπτικό για τη διανομή της ενίσχυσης στους γεωργούς·

γ) τον επιδιωκόμενο αντίκτυπο των μέτρων που αποσκοπούν στην αποζημίωση των γεωργών για την οικονομική ζημία·

δ) τις ενέργειες που ανέλαβαν για τον έλεγχο της επίτευξης του επιδιωκόμενου αντίκτυπου των μέτρων·

ε) τις ενέργειες που ανέλαβαν για την αποτροπή της στρέβλωσης του ανταγωνισμού και της υπεραντιστάθμισης·

στ) τις προβλέψεις για τις πληρωμές των δαπανών της Ένωσης κατανεμημένες ανά μήνα έως τις 31 Μαΐου 2024·

ζ) το ύψος της πρόσθετης στήριξης που χορήγησαν σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 7·

η) τα μέτρα που λαμβάνονται για τον έλεγχο της επιλεξιμότητας των γεωργών και για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

2. Το αργότερο έως τις 15 Οκτωβρίου 2024, η Ελλάδα και η Σλοβενία κοινοποιούν στην Επιτροπή τα συνολικά ποσά που καταβλήθηκαν ανά μέτρο (κατά περίπτωση, κατανεμημένα ανά ενωσιακή ενίσχυση και ανά πρόσθετη εθνική ενίσχυση), καθώς και τον αριθμό και το είδος των δικαιούχων και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του μέτρου.

Άρθρο 3

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 15 Δεκεμβρίου 2023.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN